

MŪSU PASTOGĖ

AUSTRALIAN-LITHUANIAN WEEKLY—"OUR HAVEN"

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SAVAITRAŠTIS

Registered at the G.P.O. Sydney, for transmission by post as a news paper.

Redaktorius: Jurgis Kalakauskas

LEIDZIA: AUSTRALIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

Redakcija: Lot 47 Mazarin St., Herne Bay, N.S.W.

KRAŠTO VALDYBA.

PRENUMERATA

Išsisiųs metams—

£ 3.0.0.

Pusei metų—£ 1.10.0

Vienam mėnesiui—

5 šil.

Atskiras nr. — 1/6.

N. Zelandijoje ir

Anglijoje kainu ta

pati. Kituose kraš-

tuose - 7 dol. me-

tams.

SKELBIMAI

1 colls per vieną

skiltį—10/-

Skelbimų kainu vie-

nei teksto eilutei ar-

ba jos vietai—1/6.

Nuolatiniams skel-

bimams teikiama

nuolaida.

Už skelbimų turinį

neatsakoma.

PRENUMERATA ADRESUOJAMA:

Box 4558, G.P.O.

Sydney, N.S.W.

Nr. 22 (320). Šeštieji metai.

SYDNEJUS, 1955 m. birželio 8 d.

TRAGIŠKOJI SUKAKTIS

Tylos Tiltas — jame dalyvauja viso pasaulio lietuviai ir kiti pabaltiečiai

Šių metų birželio 15 d. sukanka penkiolika metų nuo tos dienos, kai Tarybų Sąjunga, susitarusi su naciškosios Vokietijos vadais ir su laukdama savo pačios su Lietuva padarytas sutartis, įsakė savo kariuomenei peržengti sieną ir okupuoti Lietuvą.

Nuo tos dienos iki šiol pakaitomis Lietuvos žemė yra svetimųjų mindoma. To pasėkoje, vienu ar kitu būdu, Lietuvos vaikai tapo išblaškyti po visą pasaulį, po visus žemynus. Vieni varu vejami, kiti savo valia išėjo ir iškriko po visą žemės rutulį lietuvių tautos skriaudos ir ryžto liūdyti.

Okupantai nuo pareitų metų ruošiasi savaip šią sukaktį paminėti. Lietuvos komunistų partijos vadovybė ir marionetinė tarybinė vyriausybė įsakė pagaminti 30.000 tautinių kostiumų, kad jais aprenktas jaunimas šoktų ir dainuotų okupanto akivaizdoje ant savo tautos laisvės ir nepriklausomybės kapo. Negana to, prie šios sukakties prijungta 160 metų caristinio rusų jungo sukaktis. Okupantai abi tas okupacijas vadina išganingiausiais mūsų tautos istorijos įvykiais.

Mes, Laisvojo Pasaulio lietuviai, turime negalime praeiti tylos. Mes turime pakelti balsą prieš melą, šmeižtus ir smurtą. Prieš okupanto užmačias turi sukilti visi kaip vienas žmogus.

Tauta yra bendruomenė gyvenanti vienu visiems bendru idealu, viena bendra viltimi ir vienu visiems bendru tikėjimu. Tauta iki tol yra gyva, ligi joje neišblėsta noras drauge eiti žygyje, drauge džiaugtis laimėje ir drauge liūdėti nelaimėje.

Ir, žinoma, tauta bent retkarčiais turi rodyti savo tikėjimo regimus ženklus. Tų ženklų prasmė ir reikšmė priklauso nuo mūsų tikėjimo, vilties ir meilės Lietuvai.

Ši liūdna sukaktis turi būti plačiai paminėta. Mes turime laisvam pasauliui parodyti tikrąjį okupanto veidą. Mes ta proga turime dar kartą priminti mūsų tautos kančias ir skriaudą.

Šiemet nutarta sukaktuves paminėti sekančiu būdu: birželio 17 d. ketvirtą valandą vietos laiku prašyti viso pasaulio žmonių ir pareigūnų skirti įstaigose ir dirbtuvėse, kur dirba pabaltiečiai, Pabaltijo tautoms užuojautos minutę ir birželio 19 dieną dvyliktą valandą nakties Pabaltijo valstybių (o tuo pačiu ir Maskvos laiku) organizuoti tylos tiltą. Tylos tilto organizavime turi dalyvauti visi lietuviai: ir tėvynėje, ir Rusijos plotuose išblaškyti tremtiniai, ir visi laisvojo pasaulio lietuviai. Be to, tą pačią minutę bus mintyse su mumis ir broliškoji Latvija ir kaimyninė Estija — tos pačios nelaimės seserys ir to paties smurto aukos.

Liūdnieji birželio įvykiai turi būti minimi taip, kad tylos tiltas būtų įmanomas padaryti sutartu laiku: birželio 19-tosios vidunaktį Maskvos laiku, ir būtent tos pačios dienos 12 val. Australijoje, 5 val. p.p. New Yorke, 4 val. p.p. Čikagoje, 2 val. p.p. Kalifornijos laiku ir t.t. Kur negali susiburti didesnis žmonių būrys, turi rinktis į vieną vietą pavienės šeimos ir bendrai prisiminti gimines, draugus ir pažįstamus. Tylos tilto tikslas yra, kad visi vieną dieną ir

tą pačią minutę pakeltume savo mintis ir mintyse būtume visi drauge.

Pasibaigus tylos minutei rekomenduojame tikintiems maldos už tėvynę žodžius:

"Dieve, kuris leidai tautas ir idiegei joms laisvės troškimą, gražink, prašome Tave ir mūsų Tėvynei laisvės dienas".

PABALTIJOS VALSTYBIŲ LAISVĖS KOMITETAS

VLIKas posėdžiaus ir JA Valstybėse

Pasibaigus VLIKą sudarančių politinių grupių centrų atstovų pasitarimui 1955 m. gegužės 14 d. New Yorke, spaudai tuo reikalu buvo paskelbtas toks oficialus komunikatas: "VLIKą sudarančių grupių atstovų pasitarimas 1955 m. gegužės 14 d. iš klausė jo sudarytos VLIKo perkėlimo sąlygoms tirti komisijos pranešimo. Iš klausęs komisijos pranešimo, VLIKą sudarančių grupių pasitarimas daugumos pritarimu nutarė: VLIKo sesijos šaukiamos ir užjūrio kraštuose.

Kiekviena VLIKą sudaranti grupė į tos sesijos posėdžius deleguoja po tris atstovus. Kiek galint artimiausiu laiku pirmoji užjūrio sesija šaukiama posėdžių Jungtinės Amerikos Valstybėse. Į VLIKo sesijos JAV-se posėdžius kviečiami svečiai: Lietuvos įgallotas ministras P. Zadeikis, Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomojo Komiteto nariai, LLK nariai ir asmenys, kuriuos VLIKas ras reikalingus kviešti.

Iš privačių šaltinių gautosios žinios, New Yorke š.m. gegužės 14 d. įvykęs VLIKą sudarančių politinių grupių centrų atstovų pasitarimas nusprendė VLIKo būstinę palikti Europoje. Tačiau grupių atstovų posėdyje nutarta, kad VLIKo sesijos gali būti šaukiamos posėdžių ir užjūrio kraštuose.

VLIKas posėdžio įprastine tvarka Vokietijoje šaukiamas š.m. birželio 6 d. E.

— "Somos Viejos Amigos" — ("Esame seni draugai") — šio kiais draugiškais žodžiais susitiko naujas Urugvajaus užsienio reikalų ministras dr. Santiago Rompani Lietuvos ministras dr. K. Grauzinis, priimdami diplomatinį misiją šefus bendroje audienoje. Iš savo pusės dr. K. Grauzinis pasveikino dr. S. Rompanį su naujomis garbingomis pareigomis ir palinkėjo geriausio pasisekimo vadovaujant Urugvajaus užsienio politikai.

● Indijos ministras pirmininkas Nehru pareiškė, kad jis norėtų matyti Kominformą (Tarptautinis Komunistų Informacijos Biuras) paleistą, kadangi Kominformo veikla yra nesuderinama su "koegzistencijos principais", paskelbtais Afrikos — Azijos konferencijoje Bandoenge. Nehru kritikavo ir Svo. Sąjungos sukurtą "Rytų NATO", nes komunistinių kraštų sudarytoji karinė sąjunga didinanči pasaulio įtampą.

TRĖMIMŲ MINĖJIMAI AUSTRALIJOJE

Šiemet, gegužės 15 d., sukanka 15 metų, kai Sov. S-ga pirmą kartą okupavo Lietuvą. Ši sukaktis sutampa su deportacijomis, kurių metu iš Lietuvos buvo išvežta į Sibiro taigas per 40.000 mūsų tautiečių. Šią sukaktį mini lietuviai visame laisvajame pasaulyje. Minėjimai dažniausiai ruošiami drauge su kitais pabaltiečiais ir kitų pavergtųjų tautų atstovais. Tokius minėjimus ruošia ir Australijos lietuviai. Laisvinimo veiksniui kviečia minėjimus, ypač ruošiant drauge su kitais pabaltiečiais, padaryti galimai viešesnėmis protesto demonstracijomis, kurių metu būtų prlimamos atitinkamos rezolucijos ir atsisaukimai į laisvojo pasaulio valstybių vyrus, parlamentus, vyriausybes — atkreipiant jų dėmesį pavergtąją mūsų tėvynę, apeliuojant į laisvojo pasaulio sąžinę, kad padarytų visa, idant pavergtose tautose juo greičiau išauštų Laisvės Rytas ir jos pačios galėtų džiaugtis atstatytomis nepriklausomybėmis.

SYDNEJUS

Liūdėdami 15 metų prarastos Lietuvos laisvės ir minėdami skaudžiusius birželio trėmimus, birželio 19 d. 12 val. Camperdowne lietuviškose pamaldose susikaupime maldose, prašydami Augščiausiojo Lietuvai ir pavergtiems broliams laisvės.

Už mirusius tremtyje ir Tėvynėje, už žuvusius kovose, kalėjimuose ir darbo vergų stovyklose, sugiedosime Libera ir amžiną atilsį.

Birželio 12 d. Cabramattoje, Mt. Pritchard bažnyčioje, 8.30 val. pamaldose lietuviams maldas skiria me už pavigtą Tėvynę ir kenčiančius brolius.

Palikę savo kasdieninius rūpesčius — vargus kuo skaitlingiau susirinkę paminėkime savo brolių kančias.

KPB

š.m. birželio 11 d., šeštadienį, Jungtinis Sydnejaus Pabaltiečių Komitetas rengia viešą birželio trėmimų minėjimą, kuris įvyks Assembly Hall, Margaret ir York gatvių kampas, netoli Wynardo gelež. stoties.

Pradžią punktualiai 2.30 val. po pietų.

Kalbės Sydnejaus universiteto vyr. dėstytojas H. D. Black.

Koncerte meninę dalį išpildys lietuvių, estų ir latvių meninės jėgos.

Minėjimą kviečiami N.S.W. parlamento ir vyriausybės nariai bei draugiškų išleivų organizacijų atstovai.

Jungtinio Pabaltiečių Komiteto rengiamas minėjimas Sydnejuje, yra viena retų progų, kada mes čia išiname viešai savo krašto reikalus keldami.

Sydnejaus lietuviai prašomi šiame minėjime skaitlingai dalyvauti.

Šiemet birželio trėmimų minėjimą Sydnejaus lietuviams organizuoja Lietuvių Rezistencijos Buv. Politinių Kallinių Komitetas. Minėjimas įvyks birželio 19 d. Camperdowne parapijos salėje tuoj po lietuviškų pamaldų. Numatoma plati meninė programa.

PABALTIEČIŲ MUZIKA PER RADIJĄ

Birželio trėmimų minėjimo proga pabaltiečių muzikos girdėsime birželio 11 d. 10.15 val. vak. per 2 BL radijo stotį (Sydney).

Cabramatta

ALB Cabramattos Apylinkės Valdyba praneša visų apylinkėje gyvenančių tautiečių žiniai, kad birželio 12 d. (sekmadienį) tuojau po lietuviškų pamaldų, kurių pradžia 8.30 val., Mt. Pritchard bažnyčioje įvyks birželio tragedijos minėjimas.

Šia proga paskaitą skaitys žurnalistas J. Kalakauskas. Po paskaitos programoje pasirodys vietos savaitgalio mokykla.

Prašome visus tautiečius skaitlingai dalyvauti.

ALB CABRAMATTOS APYL. VALDYBA

Adelaidė

1) Birželio 12 d., trėmimų proga, per radijo stotį 5AD bus transliuojama programa nuo 2.30 min. iki 3 val po pietų.

2) Bendras lietuvių, estų ir latvių bendruomenių, birželio mėn.

trėmimų minėjimas įvyks birželio 14 d. 8 val. vakaro, Adelaidės Town Hall 'patalpose.

3) Iškilmingos pamaldos minėjimo proga bus atlaikytos šv. Ksavero Katedroje birželio 19 d. 11 val.

Visi lietuviai maloniai kviečiami dalyvauti.

Minėjimą ruošia Baltų Taryba. ALB ADELAIDĖS APYLINKĖS VALDYBA

Melbournas

1. Š. m. birželio mėn. 14 d. 8 val. vak., Assembly Hall, Collins St., Melbourne, įvyksta bendras Pabaltijo tautų minėjimas ir koncertas. Šis minėjimas yra viešas, dalyvaujant australų visuomenei, todėl svarbu, kad mūsų tautiečiai kuo skaitlingiausiai dalyvautų ir tuo išreikštų savo tautos reikalų supratimą ir protestą prieš žmonijos pabaisą — raudonąją žudiką.

2. Sekmadienį, birželio 19 d. 1 val. (tuoj po pamaldų), St. John's parapijos salėje, East Melbourne, ALB Melbourn Apylinkės ruošiamas minėjimas su dienai pritaikyta programa.

Kiekvieno lietuvių pareiga neužmiršti savo tautos kankinių.

ALB MELBOURNO APYLINKĖS VALDYBA

GUNDANTIS PAVYZDYS

BELGRADO — MASKVOS PASITARIMAI BAIGTI. VAKARŲ POLITINIAI STEBĖTOJAI KALBA APIE TITO TRIUMFĄ.

Savaitę trukę pasitarimai tarp Sovietų Sąjungos vadų ir Jugoslavijos vyriausybės baigti. Išleistas oficialus komunikatas, kuriame sakoma, kad abi valstybės sutaria, jog Kom. Kinija turi būti priimta į Jungtinių Tautų organizaciją, kad atominiai ginklai turėtų būti uždrausti, kad Vokietijos problema būtų išspręsta atsižvelgiant Vokietijos gyventojų interesų ir bendro saugumo, siuloma organizuoti Europos kolektyvinės gynybos sistemą, sutarta, kad repatrijuos jugoslavus iš Sov. Sąjungos į jų tėvynę ir atvirkščiai, bus užmegsti ryšiai tarp abiejų kraštų socialinių organizacijų, bus plečiamas ūkinis ir kultūrinis bendradarbiavimas, Kom. Kinijai pripažįstama teisė į Formozą.

Komunikatą pasirašė Jugoslavijos prezidentas Tito ir Sov. S-gos ministras pirmininkas Bulganinas. Šitai rodo, kad Tito nesutiko padaryti kokio nors įsipareigojimo dėl abiejų kraštų kom. partijų bendradarbiavimo, nes kitaip komunikate būtų atsiradęs ir Sov. S-gos kom. partijos pirmojo sekretoriaus Nikitos Khruščiovo parašas.

Vakarų stebėtojai iš Belgrado skelbia, kad Tito buvęs kietas ir Sov. Sąjungos vadai nepajėgę Jugoslaviją paimiti į savo reples. Amerikoje reiškiamas nepasitenkinimo tik dėl to, kad Tito pripažinęs Kom. Kinijai teisę į Formozą. Betgi tiesa yra tai, kad Tito visados išpažindavo šitokį savo nusistatymą, kaip lygiai skelbdavo, kad Kom. Kinija turi būti priimta į Jungtines Tautas. Kitais klausimais jis niekur nėra išdavęs savo pažiūrų ir viešų pareiškimų, kad Maskvos vadų vizitas nepakels Jugoslavijos draugiškų santykių su Vakarais. Kitas klausimas kas buvo kalbėta ir dėl ko buvo sustarta, bet kas nėra oficialiame komunikate paskelbta.

Kiekvieno atveju Belgrado pasitarimai yra smūgis Maskvai, kadangi ši buvo priversta nusilenkti "heretikui" ir prašyti jo draugystės.

"Titoizmo" valdovų Rytų Europos komunistų vadų aktyvaizdoje sunaikino pati Maskva, todėl spėjama, kad Tito pavyzdys gali užkrėsti ir kitus satelitus.

Kvietimas Maskvon

Sovietų delegacijai išvykstant iš Belgrado, jos išlydėti buvo atvykusi grupė užsienių žurnalistų. Čia Khruščiovas pasakė, kad žurnalistai esą pavojingi žmonės, bet jie nepažįsta rusų. Tada vienas amerikietis pasakė, kad jie ir negalį pažinti rusų, kadangi negalį patekti į Rusiją. Tada Khruščiovas pareiškė: "Atvažiuokite į Rusiją. Atvažiuokite visi nors ir rytoj. Aš kviečiu visus, kas tik norite atvykti."

Kada vienas vokiečių žurnalistas pasisakė, kad jis esąs iš Vak. Vokietijos ir paklausė ar ir jis galys atvykti, tai Khruščiovas suriauėjo: "Taip, ir jūs! Aš nebijau ir pačio velnio!"

Imigracija Kanadon, Amerikon

Visus reikalingus oficialius dokumentus (vizas, afidavitus, darbo — buto garantijas, etc.) parūpina Pasaulio Liet. Bendruomenės Britų Kolumbijos Apylinkės Valdybos pirmininkas, diplomuotas teisininkas

JONAS J. JUŠKAITIS, LL. B.

Istaigos adresas:

SUITE 14, TUNSTALL BUILDING

709 DUNSMUIR STREET, VANCOUVER 1, B.C., CANADA

(Apmokėjusiems visas susirašinėjimo išlaidas, prisiunčiamos smulkesnės informacijos).

ŠIAURĖS AFRIKOJ

Šiaurės Afrikoje: Maroke ir Alžyre neramumai neatsilūgsta. Prancūzai pasiryžę sukilią grietėliais priemonėmis užgniaužti. Bendra arabų polit. vadovybė — šiaurės Afrikos Laisvinimo Komitetas — yra Kaire. Į jį savo delegacija atsuntė ir Alžyras.

Iš Paryžiaus pranešama, kad 70 metų išbuvęs prancūzų valdžios Tunisas gauna beveik pilną nepriklausomybę.

STREIKAI

D. BRITANIJOS

Katastrofiškai visą D. Britaniją palietė traukinių mašinistų ir kurikų unijos streikas. Aple 70.000 šios unijos narių metė darbą pereiną savaitę. Visas susisiekimas paraližuotas. Vyriausybė griežiai griežtų priemonių. Paštui išvežti naudojami kariški lėktuvai ir sunkvežimiai. Visos privačios mašinos panaudotos kelių ir prekės pervežti. Pramonė jau stokoja anglies, plieno ir statybinių medžiagų. Kasdien atleidžiama tūkstančiai žmonių iš fabriku. Įstaigų tarnautojai ir darbininkai miega darbovietėse, nes neturi galimybės namo parvažiuoti. Manoma, kad streikui užsitęsęs, o jis, kaip pareiškė unijos vadai, gali trukti nors ir 3 mėnesius, D. Britanijoje prasidės visuotinis nedarbas.

Streikas kilo dėl atlyginimų. Streikininkai reikalauja padidinti algas apie 1 svaru savaitel.

INDONEZIJOS MIN. PIRMININKAS IŠSKRIDO NAMO

Savaitę pasisvečiavęs Kom. Kinijos sostinėje Indonezijos min. pirm. dr. Ali Sastroamidjojo iš Pekingo išskrido namo. Į aerodromą išvykstančią Indonezijos delegaciją atvyko išlydėti Kom. Kinijos min. pirmininkas ir didžiulis būrys augstų valdžios pareigūnų.

Indonezijos min. pirm. pareiškė, kad šis susitikimas "pasitarnaus dviem tikslams: gerų kaimyniškų santykių vystymuisi".

● 15 Australijos, N. Zelandijos ir D. Britanijos karo laivų birželio 1 d. pradėjo laivyno ir oro manevrus Pietų — Rytų Azijos vandenyse. Manevrai truks visą mėnesį.

Sov. Sąjungos delegacija, vadovaujama Bulganino ir Khruščiovo iš Belgrado nuskrido į Sofiją, kur aerodrome juos sutiko Bulgarijos min. pirm. Vulko Chervenko ir kiti kom. partijos ir vyriausybės nariai.

Prieš atvykstant Maskvos valdovams, Sofijos radijas ragino visus gyventojus išeiti į gatves pasveikinti "ddžiuosius mokytojus ir draugus".

Nepasiduokim apgaulei

"Mūsų Pastogės" numerio buvo įdėtas Baltų Tarybų įspėjimas dėl Sovietų vad. "Sniego" akcijos. Viena šios akcijos aprašų, paltetė tiesiogiai jau ir ne vieną lietuvį, yra įvairios propagandinės medžiagos, o ypač laikraščio "Za vosvraschenije na rodinu", siuntinėjimas. Šiame laikraštyje, kuris leidžiamas specialaus to paties vardo komiteto, vaizduojamas kiek galint juodesnėmis spalvomis užsienyje gyvenančių, nuo bolševikinio teroro iš savo krašto pasitraukusiųjų sunkus ir vargingas gyvenimas, raginant juos grįžti į Sovietų okupuotą kraštą. "Grįžk — tėvynė tau atleis" yra šio laikraščio vedamoji propagandos linija. Tai, įvairūs nuo Volgos ir Uralo atėjūnai, jėga užėmę mūsų kraštą, kurios mės yra persunkta mūsų tėvų tėvų prakaitu ir krauju, staiga pasišovė šio krašto vardu mus teisti. Ne, mes nesame savajam kraštui nusikalte, tėvynei nereikia mums nieko atleisti. Nikolai Filipovič Michailov su savo komitetais neturi teisės kalbėti mūsų krašto vardu.

Tautiečiai, mes puikiai žinome savo sunkią dalį ir jos kaltininkus ir be bolševikų priminimo. Tačiau juk ne dėl baltesnės duonos ar lengvesnio darbo mes esame palikę savo kraštą ir viską, ką turėjome, bet tam, kad, savo gyvybę išgelbėję, stengtumėmės padėti savo tautai atgauti laisvę, kad kiekvienas kiek galėdami savo veikla ir buvimu laisvuose kraštuose sutrumpintumėm savo artimųjų vergystę bolševikinę priepaudoj, primintumėm pasauliui savo tautos tragišką padėtį!

Veidmainingai kalba bolševikai, kad mūsų vargas ir darbas yra betikslis ir neprasmingas. Jeigu šis tvirtinimas būtų teisingas, bolševikai visai nesirūpintų mūsų likimu. Jie gi gerai žino, kad, gyvenami užsienyje, mes visuomet liekame gyvi bolševikinio žiaurumo liudytojai. Mūsų vargas ir darbas yra tas teisybės reikalavimas, prieš kurį ir galingų patrankų saugojama geležinė uždanga nėra atspari.

Bolševikai skelbiasi, kad išskęstomis rankomis priims grįžtančiuosius. Tačiau čia pat priduria sąlygą — jeigu jie aties pas mus su atvira siela, kaip kad pastebi "Už grįžimą į tėvynę" komiteto narys H. J. Mikrofanas. Ką šie žodžiai bolševikų lūpose reiškia, mes žinome — tai yra reikalavimas besąlygiškai pasiduoti komunistų partijai. Konkrečiai tai reiškia ne tik bet kokios dvasinės ir asmeninės laisvės nustojimą, bet taip pat sutikimą išdavinėti artimuosius, sukurvinti rankas savosios tautos krauju, išduoti tai, dėl ko mes traukėmės iš savųjų namų. Jie siekia sudaryti laisvajam pasauliui įspūdį, jog mes patys laisvu noru įsijungėme į Sovietų Sąjungą.

Netikėkite bolševikų pažadais, kad Jūs galėsite grįžti į tas brangias vietas, kurių Jūs nei diena, nei naktį ir norėdami negalite pamiršti. Tie, kuriems vienu ar kitu būdu pavyko pasiekti laisvuosius Vakarus, konkrečiai pavyzdžiais pasakoja apie tų (jų pavardžių dėl suprantamų priežasčių neskelbiame) kančias, kurie, patikėję, bolševikų gražbylyste, apsisprendę grįžti, tardamiesi galėsiu kartu su artimaisiais dirbti, gyventi, dalintis kasdieniniais rūpesčiais. Nematė jie nei savo artimųjų, nei namų, nei tėvynės! Priverčiamoj darbo stovyklose, kalėjimuose ir tolimose negyvenamosiose taigose jie leidžia savo beveltis dienas. Teamnestuoja bolševikai milijonus nekalta kenčiančiųjų, teatidaro kalėjimo vartus tiems, kurie dėl savo patriotinių jausmų juose pasmerkti lėtai mirčiai, tegrąžina į namus tuos, kurie ir bausmę atliekai neturi teisės palikti kančių vietovių, jeigu jie nori, kad kas nors galėtų rimtai žiūrėti į jų skelbiamus patikimus.

"Grįžk — tėvynė tau atleis" skelbia rusų kalba bolševikai. Tai nėra nauja. Prieš 10 metų, vos karui pasibaigus, rusų repatriacinės komisijos važinėjo po emigrantų stovyklas ir ragino grįžti į socialistinę tėvynę. Įvairiausiais viliojimais, pažadais ir grasinimu tada jieškojo sau bendradarbių

MVD agentai. Tačiau tautinis solidarumas buvo per daug tvirtas, krašto likimas per daug akivaizdus, kad šioji akcija turėtų bet koki reikšmingesnį pasisekimą. Nuo to laiko praėjo 10 metų laikotarpis, kurio paskutiniame bėgelyje bolševikai lyg ir buvo pamišę politinius emigrantus, lyg paliko juos ramybėje. Tačiau pasirodo, kad tai būta tik tokios jų taktikos. Per pirmąją akciją nieko nepesė, jie laukė tikėdamiesi, kad metai nuvargins svetur gyvenančius, tėvynės pasiilgimas žymiai sustiprės, o sunkios gyvenimo sąlygos sudarys dirvą jų akcijos sėkmingumui.

Tautiečiai, atmintime, jog nors ir koks didelis bebūtų mūsų vargas, jis yra visuomet lengvesnis, negu brolių gyvenimas krašte, kurie, be materialinio skurdo, turi dar kiekvieną akimirka drebėti, ar nesustos prie jų durų MVD sunkvežimis, atvykęs jų išvežti į tolimuosius Sibiro, Kazachstano ar kitus negyvenamų kraštų plotus svetimiesiems dirvonų plėsti, ar neuždarys jų į priverčiamųjų darbų stovyklą, ar neišmuš jiems fizinio sunaikinimo valanda. Rusai gal ragins juos ir jų laikraščio redakcijai rašyti. Atmintime, kad kiekvienas laiškas, kuris pasiekia šią redakciją, yra ne tik grąbo visis mūsų artimiesiems Lietuvoje, bet ir kilpa mums patiems. Kiekvienas vienu ar kitu būdu užmegs su bolševikais ryšį net nepasijus patekęs į jų agentų tinklus.

Tebūnie į šias naujas bolševikų pastangas mūsų, lietuvių, senas atsakymas: solidarumas, tautinis susiklausymas, savųjų interesų subordinavimas bendriems reikalams. Mūsų tautos priešai nesnaudžia ir stengiasi visokiais būdais mus palaužti. Netalkininkaukime jiems savo rietenomis! Stiprinkime savo tautinę bendrumenę, vienas kitam padėkime, kad lengviau galėtumėm pakelti politiniam emigrantui skirtąjį likimą. Ruoškimės patys ir ruošime savo vaikus tai valandai, kada tėvynė vėl bus laisva, kada jai bus reikalingos mūsų jėgos, mūsų patirtis, mūsų žinios.

VYKDOMOJI TARYBA

KUPUOTOJE LIETUVOJE

Sovietinis radijas

Gegužės 7 d. bolševikai minėjo radijo dieną, nes tą dieną, kaip skelbia, prieš 60 metų "įžymusis rusų fizikas A. S. Popovas pademonstravo savo išradimą — pirmąją pasaulyje radijo imtuvą". Vilniaus radijo š.m. gegužės 6 d. pareiškimu, vien tik T. Lietuvos miestuose ir kaimuose šiuo metu yra apie 200.000 radijo taškų ir imtuvų. Š.m. gegužės 7 d. "Tiesa" nusikundė laisvuose Vakaruose veikiančiais radijais, pažymėdama, kad JAV ir jų satelitų Vak. Europos radijai šmeižia taikingas tautas, kursto karinę isteriją, nuodija darbo žmonių sąmonę ir t.t.

Atiduoda pinigus ir miršta... savanoriškai

Visi žino, kas yra bolševikinės valstybinės paskolos. Štai Vilniaus radijas š.m. gegužės 11 d. paskelbė, kad TS Ministerių Taryba nutarė išleisti naują valstybinę paskolą TS liaudies ūkiui išvystyti 1955 m. laida 32 milijardų rublių sumai 20 metų laikotarpiui. Paskola skirta realizuoti tikslą gyventojų tarpe. Iš finansų ministerio A. Drobno pareiškimo per Vilniaus radiją paaiškėjo, kad iš tų 32 milijardų rublių Lietuvai teks išplatinėti valstybinės paskolos už 250 mil. Paskola paskirstoma gyventojų tarpe pasirašymo būdu imonėse, MTS ir kitose organizacijose. Dabar per radiją skelbiama, kaip gyventojai "vieningai" tai paskolai pritaria, kaip kad "vieningai pritardavo" tūkstančiai savo kaulus paklodami Sibiro plotuose...

Kvietimo paraštėje

Pastaruoju metu vėl pagyvinta akcija, viliojant tremtinius į gimtuosius kraštus sugrįžti. Saldžiausias žodžiais kalba "kvietėjai" tremtiniams siuntinėjamuose laiškuose ir spec. leidiniuose, žadėdami viską "dovanoti", žadėdami gerą gyvenimą ir darbą visiems... Ir štai, kai paskaitai kitą jų spaudą, ne tą, kur tremtiniams skiria, bet tikrą sovietinę spaudą, pamatai, kaip žadama sutikti ir gimtuosius laukus sugrįžusieji.

Maskolberniškų keiksmų ir kolonijū esame girdę labai daug politinių pabėgėlių adresu. Bet nežinau, kada tiek neapykantos ir grąsinimo, kaip čia žemiau elėmės suraitytuose grafomano Juozo Kalvačio svačidiniuose. Šis "kūrinys" buvo atspausdintas Vilniuje leidžiamame "Pergalės" žurnale. Štai "kvietimo namo grįžti" antroji pusė:

Tėvynės išdavikams

Gaisrais liepsnojo tėviškės dangus Dundėjo girios, lygumos, palaukės. Į vakarus jūs kruvinus nagus išsinešėt, kai priešų ordos traukės.

Iš ten vėl meiliai kreipiatės į mus. Dar sakot mylit gimtąją šalėlę, Padėję priešam plėšt mūs namus Ir pasirinkę išdavikų kelį.

Jūs trokštate sugrįžti vėl į čia, Kur gimsta naujas, didelis rytojus, Kad mums grąžinti skurdą ir kančias.

Bet taip nebus. Šimų balsu kartoju:

Su partija mes einame laimėt, Jau šėsiagalviais plūgais žemę ariam.

Tėvynės vardą jums draudžiū minėt, Per daug skriaudų jai esate pridarę!

Naujieji miestai Nemuno šaly Mūs laimės vaizdą pertelkia išsamų O jūsų laukia šuniška dalia, Kaip mūsų liaudies atmatų benamių!

Ir niekad jūsų tėviškė neglaus, Ir niekad neglaudžia išdaviko. Sulaukėt žodžio paniekos gilaus, Daugiau sulaukti nieko jums neliko!

Varšuvos konferencijoj dalyvavo ir Gedvilas

Vilniaus radijas š.m. gegužės 10 d. paskelbė žinią, kad tą dieną iš Maskvos į Varšuvą dalyvauti Europos tautų pasitarime taikai ir saugumui Europoje užtikrinti išvyko TS delegacija, o su ja — latvių m. p. Lasis, T. Lietuvos Ministerių Tarybos pirm. Gedvilas ir T. Estijos — Murisepas. Amerikiečių žinių agentūros, britų Reuteris ir šveicarų spauda atkreipė dėmesį į tai, jog į konferenciją be Rytų satelitų, buvo bolševikų nusigabenti taip pat sovietinių Rusijos, Ukrainos, Gudijos ir Pabaltijos respublikų ministerių tarybų pirmininkai. Reuterio pareiškimu, tai buvusi pati didžioji komunistinių valdžios ir karinių šefų konferencija pokario metais. Po Stalino kėlonės 1945 m. į Potsdamą dabar TSRS min. pirmininkas pirmą kartą buvo išvykęs iš Sov. Sąjungos teritorijos. Amerikiečių įtakingasis dienraštis "New York Times" ryšium su konferencija pastebėjo, kad šiuo metu tarp Rytų ir Vakavų vyksta dramatiška kova. Bolševikai dabar pasistengė ir formaliai sudaryti vad. "Rytų Nato", arba Rytinio bloko karinę sąjungą, kuri apims 6 mil. Sovietų vadovaujamų karių. Konferencija nieko naujo nedavė, nes faktiškai Sovietų vykdyta priežiūra ir karinis apjungimas egzistavo jau ir anksčiau.

Pavergtųjų Pabaltijos kraštų sovietinių vyriausybų min. pirmininkai konferencijoje dalyvavo kaip TSRS delegacijos nariai. Bet ne kaip savarankiški, nors ir dėl akių, satelitinių kraštų atstovai. E.

PAMINĖTA ST.

SEIMO 35 M.

SUKAKTIS

Š. m. gegužės 15 d. suėjo 35 metai nuo Lietuvos Steigiamojo Seimo suaukimo. Gegužės 15 d. per Amerikos Balsą iš Muencheno kalbą į kraštą apie Steigiamojo Seimo darbą ir nuopelnus Lietuvos valstybei pasakė buv. Steig. Seimo narys ir žemės ūkio ministeris M. Krupavičius, dabartinis VLIKo pirmininkas. Per Amerikos Balsą iš Vašingtono buvo tą dieną transliuoti seimo narės, visuomenininkės Birutės Novickienės atsiminimai. Juose B. Novickienė nušvietė sąlygas, kokiomis teko atkurti Lietuvos valstybę. St. Seimas, kurio pirmininku buvo išrinktas A. Stulginskis, proklamavo esant atstatytą Nepriklausomą Lietuvos Respubliką, priėmė Valstybės Konstituciją, žinomą 1922 m. konstitucijos vardu, žemės reformos įstatymą. Tai buvo ir liko simbolis tautos, sugebančios ir pribrendusios savarankiškai tvarkyti savo likimą.

Steigiamojo Seimo 35 metų sukaktis plačiai paminėta. Ta proga visa eilė Steigiamojo Seimo atstovų paskelbė savo atsiminimus. Buv. St. Seimo narys ir krašto apsaugos min. pulk. K. Žukas, atstovavęs jame valstiečiams liaudininkams, viešai paskelbtų savo atsiminimų pluoštą pažymi, kad Lietuvos Respublikos pirmojo Seimo atstovų darbingumas buvo pasigėrėtinasis. Seimo atstovų nuomonės principiniais klausimais veik visuomet sutapdavo. Zuko pareiškimu, "1920 m. gegužės 15 d. susirinkę Lietuvos Steigiamojo Seimo nariai atliko didelį ir labai garbingą darbą padėdami pamatus Lietuvos Valstybei".

Steigiamojo Seimo laisvajame pasaulyje esančiųjų narių atsisaukimas į laisvojo pasaulio parlamentarus atspausdintas anglų, prancūzų, vokiečių, ispanų ir italų kalbomis yra išsuntinėtas visų valstybių parlamentarams.

Elta.

PRENUMERUOKITE MŪSŲ PASTOGĖ.

Tarėsi laisvieji žurnalistai

Gegužės 14-15 dienomis Londone įvyko ketvirtasis Tarptautinės Laisvųjų Žurnalistų Federacijos (IFFJ) Kongresas, kuriame dalyvavo įvairių tautybių iš už geležinės uždangos žurnalistai.

Kongresas, ryšium su 4-rių didžiųjų valstybių galvų konferencija, priėmė politinę rezoliuciją, kurioje pabrėžtas laisvės nedalomumas ir kreipiamasi į laisvuosius Vakarus, kad per pasitarimus su Sovietų Sąjunga nebūtų sutarta nieko, kas galėtų sutvirtinti arba prailginti Rusijos ir kitų komunistinių režimų pavergtųjų tautų nelaisvę.

Per viešą kongreso atidarymą ilgesnį kalbą pasakė ir kongresą pasveikino D. Britanijos žurnalistų vardu Malcolm Muggeridge.

Lietuvius žurnalistus kongrese atstovavo iš Paryžiaus atvykęs plk. J. Lankoronskis, kuris ir vėl perrinktas Federacijos Vykdomojo Komiteto nariu ir yra vienas vicepirmininkų, LZS-gos D. Britanijos skyrusias pirm. pareigas einas F. Neveravičius ir valdybos narys M. Bajorinas, kuris kongresą sveikino lietuvių žurnalistų vardu.

ALTAS KELIA SOVIETŲ MELĄ

Dėl Morozovo pareiškimo tuojau reagavo ALTAS, prašydamas JAV delegaciją daryti žmogaus Teisių Komisijoj spaudimą, kad Sovietai leistų ištirti jų okupuotuose Baltijos kraštuose padėtį.

ALTO sekretorius Dr. Pijus Gri-gaitis savo telegramoj JAV delegacijos pirmininkui O.B. Lord pasabrėžė, jog Sovietų teigimai yra absoliučiai nepagrįsti, kad jų delegatas tvirtina, jog Baltijos kraštai esą laisvi, suverenūs bei laimingi ir kad jie savo laisvą norą prisijungė prie Sovietų Sąjungos. Jis iškėlė, jog "Lietuva, kaip ir Latvija bei Estija, buvo nelegaliai inkorporuoti į Sovietų Sąjungą jėgos priemonėmis ir nusikaltant šių kraštų su Sovietų Rusija sudarytoms sutartims". Sovietų pavergtos tautos, sako ALTO sekretorius, yra netekusios visų žmogaus teisių bei asmeninės gerovės ir gyvena masinių areštų, žudymų ir deportacijų atmosferoj. Tie faktai buvo konstatuoti JAV Kongreso komiteto, praėjusiais metais tyrusio Sovietų agresiją prieš Baltijos ir kitus Sovietų okupuotus kraštus. Todėl ALTAS žmogaus Teisių Komisijoj iškėlė reikalą ištirti Baltijos kraštų apsisprendimo klausimą, ir ragina, kad JAV delegacija darytų spaudimą, kad Komisija tą klausimą iš tikro imtųsi ištirti. (LAIC)

● Inf. Tarnyba šiomis dienomis gavo iš JAV kongreso bibliotekos Vašingtone užsakymą, kad jai nuolatos siuntinėtų sovietinių radijų sekimo stoties lietuviškai užrašomus monitoringo pranešimus. Jie bibliotekai siunčiami surinkti savaitiniais pluoštais. Tai dažniausia kasdieninė informacija apie Lietuvą. Studijuojantieji Lietuvos padėtį dabar tos medžiagos ras apščiau jau ir Vašingtone. Inf. Tarnyba užrašytų Vilniaus radijo pranešimų turi jau 14 tomų.

Kongreso biblioteka turi knygų, žurnalų ir kitų vienetų iš viso apie 35 milijonus, iš jų tik vien knygų rinkiniai sudaro per 10 milijonų. Bibliotekos išlaikymas atsieina apie 10 mil. dolerių per metus. Kongreso bibliotekos rinkiniai laikomi pačiais didžiausiais pasaulyje. Joje taip pat gausus ir lietuviškų leidinių skyrius. Šioje bibliotekoje dirba 15 lietuvių.

● Šių metų bandymų serijoje Nevadoje (JAV-se) nūmesta 14-toji atominė bomba.

— Vokietijoje, Tuebingene posėdžiavo Baltų Taryba. Šį kartą jai pirmininkavo VT pirm. K. Žalkauskas. Iš lietuvių pusės dar dalyvavo URT valdytojas Dr. P. Karvelis, iš latvių — min. R. Liepinis ir A. Šildė, iš estų — pulk. Jakobsenas. Buvo tariamasi dėl bendros politinės padėties. Šiame birželio mėn. deportacijos sutarta plačiau paminėti Berlyne. Taip pat nutarta įspėti visus laisvajame pasaulyje esančius pabaltiečius dėl bolševikų vykdomos Sierovo parauštosios vad. "Sniego operacijos".

KAS MUS KVIEČIA ?

Dėl okupantų viliojimo grįžti į tėvynę, per lietuviškąsias radijo transliacijas buvo atsakyta, kad tegu Sovietai pasitraukia iš Lietuvos, tada lietuviai ir be jokio raginimo grįš į tėvynę. O kol Sovietai bus pavergę Lietuvą, lietuviai paliks svečiose šalyse kaip Lietuvos pavergimo ir jos gyventojų kančios liudininkas. Pagaliau po atsisaukimo grįžti į tėvynę yra pasirašę visa eilė nei su Lietuva, nei su lietuvių tautybe nieko bendro neturinčių kitataučių, kaip Michailovas, Marazovas, Mitrofanovas, Lebedevas, Rodinkovas, Korobas, Fatachovas, Tarolmivičius, Razdoninas ir kt. — ir tik tarp jų visų įterpta dramatos aktorė N. Vosylūtė.

Ne visiems taip gerai sekas

Grįžusi į Lietuvą iš Vakarų bolševikų simpatikė artistė N. Vosylūtė per Vilniaus radiją kreipėsi į užsienio lietuvių, įrodinėdama, kaip jai tariamai gera gyventi Lietuvoje ir koks puikus gyvenimas esąs lietuviams teatralams. Iš jos pranešimo paaiškėjo nebet tiek, kad Vilniaus valst. dramatos teatro kolektyve, kurio ir ji pati esanti "talentingas bei kūrybingas narys", nuolatiniiais režisoriais dirba J. Rudzinskas ir R. Juknevičius, o iš senosios kartos — Tamulis, Si-paris, Jukna, Lukošius, Vaičiūnėnė ir kt. Kaune Jaunojo Žiūrovo teatre ir Muziklinės Dramos teatre dirba Kubertavičius, Laucius ir kt. Operos ir baleto teatras Vilniuje ruošiasi paminėti savo sėkmingo darbo 10 metų jubiliejų. K. Petrasukas dirba ne tik jame, bet ir mokytojauja Vilniaus valst. konservatorijoje. Ten profesoriauja ir A. Sodeika. Savo pranešimą N. Vosylūtė baigė pastaba, kad, girdi, "JAV imperialistai ruošia naują atominį pasaulinį karą... tad protestuokime".

KALBOS APIE ATVERTUS IR ATVERTINUS VARTUS

"New York Times" smarkiai puolė bolševikų plačiai pradėtą tarp tremtinių akciją grįžti į gimtuosius kraštus, kurie jų užgrobtai. Nupasakojęs Sovietų ir jų satelitų šioj srity pastangas, dienraštis teigia, kad ši bolševikų akcija Vakarams sudarė didelę problemą. Kiekvienas tremtinių tūkstančių grįžimas į Sovietus ir jų satelitus valstybes būtų Maskvai politinis triufas. Jis laisvajam pasauliui reikštų nepasisekimą, nes tai parodytų, kad jis nesugeba palaikyti tremtiniuose tikėjimo geresne ateitimi. Toliau tas pats dienraštis rašo: "Mūsų vartai turi būti plačiai atverti tremtiniams įvažiuoti į JAV. Mūsų vyriausybė turi padidinti tremtiniams pagalbą. Mūsų bandymas yra nelengvas, o mūsų nuostoliai gali būti labai rimti, jei neįvykdysime savo uždavinio visu augštumu".

Kai kas žada apsigalvoti.

"New York Times" pranešime iš Muencheno mini tarp tremtinių platinamas brošiūras ir atsisaukimus, kuriais žadama amnestija, parūpinti darbo, gerai auklėti vaikus ir t.t. Dienraštis įspėja, kad tie bolševikų pažadai yra dėlto tremtinius veikia, kadangi jie neturi darbo, gyvena sunkiausiose sąlygose ir neturi jokios vilties susilaukti geresnės ateities. Tremtiniams siuntinėjamas laikraštukas žada grįžtančioms aukso kalnus ir dovanoti kaltes net tiems, kurie, kovodami Vlasovo armijoj, bendradarbiavo su vokiečiais. Tokie pat propagandiniai lapeliai platinami tarp čekų pabėgėlių. Korespondentas teigia, kad čekų išeivių net 25

nuoimčiai pasiryžę "apsigalvoti". Amerikiečiai valdininkai Vokietijoje viena iš priežasčių, kodėl susidarė tokia padėtis, laiko delsimą išduoti į Ameriką visas. Jie teigia, kad emigracijos darbas varomas tiesiog besielu ir biurokratinio būdu, o tuo tremtiniuose tik sukelia neviltis.

Susirūpinimas auge

Muenchene vad. "Demokratinė Egzių Unija" suruošė spaudos konferenciją, per kurią Rumunas gen. George kalbėjo apie Austrijos esančių pabėgėlių nuotakas, kazokų hetmanas Glazgovas informavo apie rytiniame Berlyne sukurto repatriacinio komiteto ir jo veiklą (pagal Sierovo "Sniego" operaciją). Jo pareiškimu Sovietai visokiais būdais stengiasi, kad kuo daugiausia emigrantų galėtų prisivilioti grįžti atgal. Grįžusieji visokiais būdais panaudojami kovai prieš Vakaruose esančius pabėgėlių sambūrius ir jų vedamą laisvės kovą. Kaip prieš kitų tautybių pabėgėlius, taip ir prieš čekus bei slovakus sustiprinta panašiai akcija. Viso laisvojo pasaulio sostinėse ir net Muenchene gyvenantiems čekoslovakų pabėgėliams siunčiamas laikraštis "Hepnd", kuriuo žinomais metodais pabėgėliai skatinami grįžti atgal. Niekam nepaslaptis, kad visa ši akcija taip pat išnaudojama bolševikinio špiuno reikalams.

* Varšuvoj (Indiana) ponija Gladys Blubaugh savo vyriui į pietų sriubą įdėjo tiek arseniko, kad, kaip gydytojai nustatė, tos normos būtų pakakę nuunudyti 3 vyrius, bet Blubaugh liko gyvas. O taip atsitiko tik todėl, kad moteriškė savo vyrelį "pripratino" prie arseniko. Mat, jau penkeri metai jam į sriubą vis įmesdavo po žiupsnelį nuodų. Mirti pasmerkta sis vyras buvo ketvirtasis iš eilės, už kurio moteriškė ištekojo, vildamas ir su šiuo lengvai "persiskirti".

Gyvenimo Iškarpos

Aną dieną pažįstamas namo savininkas — gal pasiguosti, gal tik pajuokauti norėdamas — surentė šitokią linksmą istorijėlę apie savo nuomininką.

— Atsikraustė, — pasakoja savininkas, — jis pas mane beveik prieš dvejus metus. Paskui jį atskė ir laikininkas su "Mūsų Pastoge" bei kitokiais lietuviškais rašalais. Būdavo ir jis ir aš lietuvišką spausdintą žodį paskaitom. Bet vieną savaitę bendruomenės laikraščio neradau ant stalo. Beveik užsipočiau nuomininką, pasiteiravimas, kur, jis jį nukišo. O jis, suprantate, padarė nekaltą šypsena ir sako:

— Užsiprenumeruok, šeimininke, tai turėsi. O jeigu nežinai kelio į paštą, arba su pinigų striuka — galiu pagelbėti.

— Suprantate, — toliau rentė namo savininkas, — nieko pikto negalvodamas sutikau su jo pasiūlymu. Ir, suprantate, gal už savaitės, gal už dviejų pradėjo mano vardu vaikščioti lietuviškas žodis. Taigi, suprantate...

Išgėręs su namo savininku po stikluoklį karčiosios, ir jis toliau guodžiasi:

— Po mėnesių gal trijų, tas mano nuomininkas, kaip ir kiekvieną šeštadienį, pakišo nuompinčius. Gi žiūriu — viso svoro trūksta. Tada jis ir sako:

— Vieną svariuką atskaičiau už laikraštį.

— Suprantate, nieko nesakiau. Paskui po kokių dviejų, ar trijų mėnesių — vėl ta pati istorija. Po kelių mėnesių ir vėl tas pats — nedamoka svaro. Tada neiškenčiau ir paklausiau, kiek gi tas spausdintas žodis kaštuoja. O nuomininkas, suprantate, lyg nieku dėtas, gražiai aiškina:

— Pernal kaštavo du dešimt, o šiomet 3 svareliai. Bet nesirūpink, šeimininke, neapsuksiu.

— Suprantate, aš ir nesirūpinu. Žinau — neapsuks. Žmogus doras: per kaitras daržą palaistydavo, žolę aplink namus kartais nupjauna, ne savo moters bei kitokio svetimo daikto, atrodo, negeldžia. Tik tie išskaitymai... lyg jau pats nežinočiau kelio į paštą.

Paskui, kai išgėrėme dar po stikluoklį karčiosios, namo savininkas ir sako:

— Iškrėsiu pokštą ir aš kaimynui. Yra čia toks, kur lietuviškai baigia užmiršti. Ot, imsiu kurią dieną ir užprenumeruosiu lietuvišką spausdintą žodį. Suprantate, aš jam skolingas kelis svarus — išskaitysiu.

Paskui namo savininkas pripylė dar po vieną karčiosios ir suskambs stikluokliams tarė:

— Už lietuvišką spausdintą žodį!

Visokiomis progomis, net ir gražiausio apstėjimo vadovėliuose sakoma, kad moterims priklauso pirmenybė. Bet aną naktį pats buvau liudininku, kai moters šitos pirmenybės vienbalsiai ir savanoriškai atsisakė.

Išėjome iš lietuviškų namų pirmiems gaidžiams giedot pradėjus. Prie automobilio sustoję keturios moterys, keturi vyrai — visi iš vieno namų. Šeimininkai kalbino dar pasilikti, bet moterys, tos visos iš vieno namų, beveik sutartinai pasakė:

— Dėkui. Vėlu. Na, vyrai, gulkit į ratus ir namo!

— Moterims pirmenybė, moterų pirmos važiuoja, vyrai gali ir pėstute. Tokia naktis... — mėginau aiškinti aš, šeimininkai, pasiilekę svečiai ir tie keturi vyrai iš vieno namų.

— Prašom be atsiliepinimų. Žinom tokius vaikščiotojus... aplink stalą. — Paskui tokia šviesia plaukė atidarė mašinos duris. Pro jas sulindo tie keturi iš vieno namų vyrai, paskui save, kaip kokią srovę ir mane įtraukdamai. Mašina pajudėjo. Dulkių sukūryje mačiau didvyriškai žygiuojančias keturias moteris, pačiu viduriu kello.

JURGIS DAUBA

TRUPUTIS

STATISTIKOS

NAUJIEJI ATEIVIAI AUSTRALIJOS PRAMONĖJE

Oficialiai įstaigų pranešama, kad perietų metų gale, 613 Australijos imonių dirbo 183.258 naujieji ateiviai. Daugiausia naujųjų ateivių yra Viktorijos ir NSW Valstybėse. Kiek mažiau Pietų Australijoje ir mažiausiai Queenslande.

Naujieji ateiviai didžiausią procentą visų dirbančiųjų sudaro azbesto, cemento, stiklo, automobilių, žemės ūkio mašinų, metalo pramonės, geležinkelio, statybos, ligoninės, "waterborde" ir užvis daugiausia prie elektros jėgainių statybos — net 35%.

Pabaltiečių daug dirbančiųjų yra prie statybos, azbesto, cemento ir stiklo pramonėje.

Čia pateiktas bendras naujųjų ateivių skaičius nėra pilnas. Manoma, kad naujųjų ateivių (ne britų kilmės) australijos pramonė po II Pasaulinio Karo bus įsijungę per 240.000. Į šį skaičių neįeina dirbantieji žemės ūkyje ir patarnautojais.

NUŠIKALTIMAI

Dažnai girdime, kad į Australiją priplūdo daug kriminalinio elemento. Statistika, betgi, visai ką kita kalba. Naujaisi imanomi gauti statistiniai duomenys rodo, kad 1953 metais naujųjų ateivių padaryta 1.244 nusikaltimai, arba 3.2%. Gi senųjų šio krašto gyventojų (1952 m. duomenys, nes 1953 metų statistikos neturima) nusikaltimų papildyta 38.000, arba 4.7%. Tikslėnė iliustracija: dešimčiai tūkstančių naujųjų ateivių nusikaltimų tenka 41.6, gi australams (virš 16 metų amžiaus) — 63.4.

Čia reikėtų neužmiršti, bendrai imant, moterų nusikaltimų procentas, lyginant naujųjų ateivių ir australų, yra labai žemas. 10.000 naujųjų ateivių tenka 7.6 ir 10.000 šio krašto gyventojų 9.2. nusikaltimai. Tokiu būdu, išjungus moteris ir imant tik vyrus, 10.000 naujųjų australų vyrų tenka 59.2 nusikaltimai, o 10.000 senųjų — 117.1.

Bet jeigu paimsime buv. DP, ir naujuosius ateivius iš kitų kraštų, tai pamatysime, kad buv. DP tenka žymiai didesnis nusikaltimų procentas, tačiau jis vistiek žemesnis negu senųjų šio krašto gyventojų. Taip naujesiems ateiviams (buv. DP) tektų 90, gi seniesiems šio krašto gyventojams 117.1 nusikaltimų kiekvienam 10 tūkstančių.

PER 25 METUS — 20 MILIJONŲ GYVENTOJŲ AUSTRALIJOJE

The Australian Industries Development Association skelbia, kad Australija per ateinančius 25-rius metus pasieksianti 20 milijonų gyventojų skaičių. Draugija šitą prielaidą daro remdamasi 1954 metų statistiniais duomenimis.

● Jungtinių Tautų Organizacijos statistiniai duomenys rodo, kad perietais metais pasaulyje gyventojų skaičius padidėjo 30 milijonų. Manoma, kad žmonių sveikatingumui gerėjant ir išrandant vis naujų vaistų prieš įvairias anksčiau nepagydomas ligas, mažėjant žmonių mirtingumui, per ateinančius 20 metų pasaulyje bus 3000 milijonų gyventojų.

**BENDRUOMENĖS SPAUSTUVEI ĮSIGYTI PASKOLOS IR AUKOS
SIUNČIAMOS ŠIUO ADRESU: ALB KRAŠTO VALDYBA, BOX
4558, G.P.O. SYDNEY, N.S.W.** Norėdami lietuvišką spausdintą žodį paremti ir mūsų bendruomenės laikraštį ant tvirtų ūkinių pagrindų patatyti, suteikime paskolą ar auką bendruomenės spaustuvei steigti.

THE IMPERIAL

Lurline Street, KATOCMBA, Blue Mountains.

PIRMAS LIETUVIŠKAS VASARNAMIS — VIEŠBUTIS AUSTRALIJOJE

Savininkas ED. VALEVIČIUS.

Puikioje vietoje. Įvairus kambarių pasirinkimas. Vėšbutyje yra vietos 80-čiai žmonių. Geras maistas. Nuosavas vadovas, kuris aprodos svečiams gražiausias vietos kalnų apylinkes. Mandagūs ir rūpestingai patarnavimas. Kainos įskaitant butą, maistą, patarnavimus — £ 6.6.0 savaitę; žiemos metu — £ 5.10.0. Vaikams žymios nuolaidos. Dėl smulkesnių sąlygų prašoma rašyti arba skambinti. Telef. Katoomba 523.

Geriausios sąlygos praleisti savaitgalius ar atostogas gražiausioje Australijos vietoje.

ITALIJA

PLB Italijos krašto valdyba suruošė Romos lietuviams paskaitą, kurią skaitė kun. Armando Zavatta, neseniai grįžęs po 12 metų kalėjimo iš Sovietų Rusijos. Jis papasakojo lietuviams labai idomių dalykų, apie mūsų tautiečių koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose Sovietų Sąjungoje, taip pat suteikė nemažą žinių ir pavardžių. Jis pažadėjo netrukus įteikti visas žinias apie lietuvių raštą — jos bus perduotos lietuviškai visuomenei per ELTA. Kun. Zavatta šiomis dienomis išleido knygą "Mano 12 metų Sovietų šalyje", kurioje labai nuodėrdžiai atsiliepia apie lietuvių ir pareikia, kad tik jų dėka yra išgelbėjęs savo gyvybę.

— PLB Italijos krašto valdyba suruošė Romos lietuviams istorinę paskaitą apie Krėvos aktus, kurią skaitė iš Paryžiaus atvykusi dr. Navakienė. Paskaita susilaukė gyvo susidomėjimo.

— Š.m. gegužės mėnesį Liurde (Prancūzijoje) atidaryta paroda apie krikščionybės persekiojimą amžių bėgyje. Parodos rengėjai kreipėsi per Vatikaną valstybės sekretariatą ir Vliko leidžiamos Elta-Press Italijoje redaktorių V. Mincevičių ir Inf. Tarnybą, prašydami medžiagos apie Lietuvą. "Elta-Press" redakt. K.V. Mincevičius paruošė visą parodos lietuviškojo skyriaus planą ir pasiuntė 72 dideles fotografijas, Lietuvos vyti ir gausų kiekį dokumentacijos prancūzų ir italų kalbomis. Paroda bus atidaryta visą vasarą, o rudenį numatoma suruošti kitose vietovėse.

— Italijos žemės ūkio ministerija ruošia plačią studiją apie žemės ūkio reformas Europoje. Ministeris Medici kreipėsi į Vliko leidžiamos "Elta-Press" Italijoje redaktorių, prašydamas suteikti išsamios medžiagos apie žemės reformą Lietuvoje. Redaktorių K. V. Mincevičius jau baigia paruošti prašomą medžiagą.

URUGVAJUS

Mirė Lietuvos bičiulis. Po sunkios operacijos Montevidejuje mirė vienas įvymiausių ir nuodėrdžiausių Lietuvos bičiulių, rašytojas ir profesorius Victor Dotti. Savo idealogija jis buvo artimas liberaliniam dienraščiui "El Dia", per kurio puslapius perleido vertingą antikomunistinį veikalą "Žmogaus agonija" (La agonía del Hombre. Examen de la Rusia Soviética). Šioje puikiu stiliumi ir didžio laisvės kovotojo dvasia parašytoje 330 pusl. knygoje Victor Dotti Lietuviškas dabartinis nelaimė pavaizduoti ištisais puslapiais citavo C. Veraxo raštus. Abu autoriai buvo asmeniniai bičiuliai. Prof. V. Dotti nekartą ugningai gynė Lietuvą savo paskaitomis bei prakalbomis Vasario 16, birželio 15 ir kitomis progomis per radiją ir masiniuose antikomunistiniuose aktuose. Jo artimiesiems nuodėrdžią užuojautą.

LIETUVIŲ PASAULYJE

pareiškė Lietuvos min. K. Graužinis ir spaudos attache K. Čibiras — Verax.

Valosi Urugvajaus kolonija

Gautosiomis iš P. Amerikos žiniomis, iš Urugvajaus į "plačiąją tėvynę", išvyko jau keliolika šeimų ir pavienių lietuvių komunistų. Tarp vėliausiai išvykusiųjų buvo ir vienas iš turtingiausių kolonijos raudonųjų, R. Valionis. Iš ankščiau išvykusiųjų yra jau ir įdomesnių atgarsių. Kolonijoje plačiai kalbama apie senojo T. laiškus kuriuos iš "tėvynės" jis atsiuntė vienam kitam draugui. Juose nelaimingas prisipažįsta jau išsigydęs iš Montevidejuje jį apnikusios ligos (komunizmo); giminių negalėjęs aplankyti, nes jie gyvena už 5.000 kilometrų, ir esąs toks laimingas, kaip P.Y., Urugvajuje jau seniai mirę du elgetos lietuviai. Tačiau įdomiausia — tai buvusio "Darbo" redaktoriaus Valvutsko žmonos laiškus motinai ir broliui. Valvutskas buvo vienas iš smarkiausių lietuvių komunistų vadų P. Amerikoje. Prieš porą metų grįžęs Lietuvon, jis dirba propagandinį darbą Vilniuje, be kitko, dažnai per Vilniaus radiją kalbėdamas ir užsienio lietuviams, rašydamas kom. spaudoje ir Urugvajaus "Darbo" "laimingon tėvynės" grįžti viliojančius laiškus. Bet jo žmonelė kažkurio būdu į Urugvajų giminėms atsiuntė dramatišką laiškutį. Sako, "mes esame jau žuvę, bet gelbėkite, jei galima, bent mūsų sūnelį". Prašo, kad giminės jį atsiimtų į Montevide. Motina mirė, bet prieš mirtį dar buvo su dukters laiškučiu nuėjęs į SSSR konsulatą pasiskųsti. Valvutskienės brolis raudonųjų lietuvių klube pakėlė triukšmą, vadinamas juos apgavikais. Liūdni arba neaiškūs kitų grįžusių laiskai.

APLINK DANTIS

Pereitą savaitę Australia Dental Association buvo paskelbusi Dantų Sveikatos Savaitę. Rėšium su tuo Sydnejuje ir kitur buvo suruoštos atitinkamos parodos, dantų sveikatingumo klausimais buvo kalbama per 28 radijo stotis.

Australian Dental Association pirmininkas dr. Rowell, atidarydamas Dantų Sveikatos Savaitę savo kalboje pareiškė, kad "Australijos tautinis paprotys" valyti dantis prieš gulant vakare ir atsikėlus ryte, sunku būtų pavadinti daugiau negu bergždžiu.

Toliau dr. Rowell pažymėjo, kad būtų atliktas didelis darbas, jeigu suaugusieji ir vaikai įprastų dantis valyti tuoj po kiekvieno valgio. Yra nustatyta, kad dantų gedimo procesas smarkiai vyksta per 15-20 minučių po valgio, todėl, jeigu dantys nevalomi tuoj po valgio, dantims padaroma labai daug žalos. 95% australų turi sugedusius arba gesti pradėjusius dantis, pažymėjo dr. Rowell. Jis čia pat pridūrė, kad Burmos banditai šiuo atžvilgiu esą daug laimingesni, nes jų dantys negenda. O taip esą todėl, kad tie žmonės tik vieną kartą per dieną valgo ir jų maistas esąs pulkus dantų sveikatos atžvilgiu.

Kalbėdamas apie vaikus, dr. Rowell pasakė, kad didžioji dalis vaikų pusryčiams gaudami pieno su "cereal", maisto, kuris labai naudingas dantų sveikatingumui, vėliau mokykloje čiulpia visokius saldumynus, per pietus išgeria kokių vaisvandenių, suvalgo baltos duonos sumuštinis, parėję iš mokyklos valgo biskvitus. Taip vaiko burnoj prasidėjęs dantų gedimo procesas ryte, tęsiasi visą dieną.

Dr. Rowell nurodė, kad yra vaikų, kurie skaitomi pravydingais, nes vietoj biskvitų valgo vaisius, po kiekvieno valgio valo dantis, — bet jų dantys vistiek genda. O taip

JUNGT. AMERIKOS VALSTYBĖS

JAV išrinktoji LB krašto taryba pirmojo posėdžio sukviešti numatoma birželio 25-26 d.d. Posėdyje dalyvaus sprendžiamuoju balsu išrinktieji 27 Tarybos nariai ir 9 Loko nariai.

I tarpt. juristų kongresą Atėnuose iš JAV vyksta birželio mėn. pradžioj LLK pirm. V. Sidzikauskas ir V. Rastenis.

— "Lietuvių Dienų" vyr. red. J. Vitėnas pakviestas dirbti į Amerikos Balsą Vašingtone vietoj išvykusio į AB Muenchene dr. V. Dambraus.

— Miškų inž. V. Zemaitis paruošė platesnę studiją apie šėsupę ir jos upyną. Ją peržiūrėjo prof. St. Kolupaila.

— "Aidų" žurnalo mokslinė premija paskirta dr. Z. Ivinskiui už jo istorinį veikalą "Vysk. M. Giedraitis ir jo laikų Lietuva". Premijai 500 dol. paaukojo Pr. Juras.

— Lietuvos Laisvės Komitetas persikėlė į naują būstą. Dabartinis jo adresas yra toks: 270 Park Avenue, Bld. "G", New York 17, N.Y. Telefonas: Plaza 1-1446.

PRANCŪZIJA

Tarptautinis Frontas Prieš Komunizmą (FICC) jau plačiai veikia visame laisvajame pasaulyje. Jo tikslas — užkirsti kelią komunizmui vesti aktyvią propagandą prieš paverttųjų krsatų, ypač Lietuvos, išlaisvinimą ir teikti moralinę bei materialinę paramą nukentėjusiems nuo komunistinio režimo. Prancūzų tautos didvyrės Jeanne D'Arc šventės proga FICC pirm. I. Povilaitis Montpellier mieste padarė platų pranešimą apie Lietuvos tragediją ir komunistų nusikaltimus. Pirmą rezoliuciją sudaryti tarptautinį prieš komunizmą iš laisvųjų pasaulio tautų bloką, apimantį nuo Azijos iki Europos. Tą misiją atlikti pavesta I. Povilaitiui. Šio Fronto garbės pirmininkas yra ats. gen. T. Daukantas, gen. atstovas New Yorke — L. Mikulskytė, Kanadoje — dr. J. Kaškelis, Venesueloje — dr. Mažeika, Kolumbijoje — prof. Kulnys, Pietų Amerikoje — Brazilijoje gyvenęs M. Laupinaitis ir Vokietijoje — Muenchene gyvenęs J. Kairys.

Vietoj

Atsisveikinimo

Dar turiu keleta valandų. Praėjus joms — tols Australijos krantai. Krašto, kuriame išgyvenau šešerius metus. Džiaugiasi gyvendamas tarp lietuvių, kaip savas tarp savųjų.

Kadaise tolimas ir svetimas kontinentas mums tapo užuovėja ir mūsų gyvybės reikimo vieta. Reikimo vieta tos gyvybės, kuri nesiimaigia individu, bet mūsų visuma, kaip tokią. Mes gelbėdami savo gyvybę, gelbėjome dalį tautos gyvybės. Akivaizdoje to, mes jugėmės ir bendruomeninius ir kultūrinius vienetus, kad būtumėm stipresni ir dvasiniai ryžtingesni prieš eilę nežinomųjų.

Mūsų likimas mus įpareigojo saugoti visa tai, ką mes išsinešėm iš savo krašto, ir grąžinti jam ne tik be nuostolių, bet su padidintu dvasiniu lobynu. Todėl, besivarždami dėl medžiaginių vertybių, neturim pamiršti savo dvasinių siekimų, kaip esminių faktorių, asmeninio ir bendruomeninio gėrio siekiant.

Bendruomeniniame gyvenime iškylančius tarpusavės kovos ir nuomonių skirtingumo reiškinius turėtume vertinti kaip kilimą tam tikros susikaupusios energijos, kuri gali būti įkinkyta atlikti pozityvų, naudingą darbą. Šitą momentą turime mokėti vertinti ir jį išnaudoti mūsų pačių labui. Tačiau išsąsamoninimas augščiausio tikslo ir kelio to tikslo siekiant, yra būtinybė kiekvienam mūsų. O visų augščiausias tikslas yra Laisva Lietuva. Gi į Laisvą Lietuvą tėra vienas kelias — didysis lietuvių vieškelis, į kurį subėga visų kryptų mūsų mažieji keliai.

Su džiaugsmu noriu pažymėti puikią Australijos lietuvių veiklą ir ryžtą dirbant lietuviškos išlaidkymui. Su pagarba žiūriu į jaunimą, susispietusių į įvairias lietuviškas jaunimo organizacijas, palaikančias sveiką lietuvių dvasią. Pasi-gėrėtina pravyzdį teikia pasišventėliai vyresnieji, dirbą jaunimo dvasią stiprinant bei ranka rankone su jais. Gi pats jauniasias lietuviškas prieauglis — savaitgalio mokyklų lankytojai — įgalina mus būti optimistais jų, kaip lietuvių, atžvilgiu. Padėka ir pagarbą tyliems, nelinksnuojamiems mokytojams ir mokyklų vedėjams.

Lai bus leista man išreikšti gilią padėką visiems mano bičiuliams ir bendradarbiams už puikų talkininkavimą dirbant bendruomeninį ir kultūrinį darbą.

Mano asmeniškas ir visos šeimos nuodėrdas ačiū visiems draugams ir bičiuliams, už parodytą širdį mus šiltai išleidžiant ir apdovanojant. Mums pasileikta neišdildomos atminties brangenybės.

Akivaizdoje mums sakyty gražiausių linkėjimų, jaučiu malonią pareigą pareikšti savo linkėjimus visų sričių bendruomenės bei kultūros darbuotojams ir visai Australijos lietuvių bendruomenei: neprarasti tikėjimo Laisve, dar didesniu ryžtu dirbti lietuviškos laisvės ir nepailsti ilgoje kelionėje į Laisvą Lietuvą.

Išplauskdamas nesakau sudiev, bet iki pasimatymo mūsų brangioje Lietuvoje.

Antanas Rūkštelė.

Padėka

Gegužės 21 d., "Živilės" D-vės skautės suruošė vakarą — pobūvį, kuris praėjo labai gražiai ir sėkmingai.

"Živilės" D-vės vardu dėkoju svečiai p. A. Lengui ir broliui A. Plūkiui, maloniai prisidėjusiems prie programos. Taip pat dėkoju, visų skaučių vardu, p. Narbutiėnei, p. Garoliui, broliui Bliokui ir broliui Garoliui už mums suteiktą pagalbą vakarą ruošiant.

Taip pat dėkoju visiems atsilaukusiems, už tokį nuodėrdų tiek finansinį, tiek moralinį parėmimą.

Dėkoju sesėm "Skruzdėm" už įdėtąjį darbą, be kurio vakaras nebūtų buvęs toks sėkmingas. Sveikinu ir linkiu mielom sesėm sėkmės ir ištvermės tolimesniuose darbuose.

"Živilės" D-vės D-kė.

MŪSU PASTOGĖ

Newcastlis

IS NEWCASTLIO LIET. DISKUSIJŲ KLUBO PARENGIMŲ

Begyvendami šiame krašte, mes kasdien susiduriame su asimiliacijos ir Australijos pilietybės klausimais. Šiems opioms klausimams svarstyti Newcastle Lietuvių Diskusijų Klubas skyrė gegužės mėn. paskaitą. Ją skaitė E. Kuras.

Prelegentas atvirai ir drąsiai pasisakė už pilietybės priėmimą tokiais atvejais: 1. Jei pilietybės priėmimas įgalins lietuvių pakilti politikos, mokslo ir kultūros pakopomis augščiausia šio krašte, 2. Jei lietuvis, priėmęs pilietybę, susidarys žymiai geresnės ekonominio gyvenimo sąlygas ir įgis daugiau įtakos australiškoje visuomenėje.

Čia prelegentas pabrėžė, kad mes ir priėmę pilietybę neturime pamesti savo lietuviškos sielos, pamiršti esą lietuviai. Australijos naturalizacijos įstatymai šito iš mūs ir nereikalauja.

E. Kuras nurodė žydų tautą. Žydai, per šimtmečius gyvenę po svetimais kraštais išsklaidyti, visur yra gyvenamo krašto piliečiai. Šitai jiems atvėrė kelią į didelį ir galingą valstybių vadovaujamą vietą politiniame ir ūkiniame gyvenime. Įtakingų žydų dėka atsikūrė ir Izraelis. Betgi niekas nelaikė žydų, Amerikos piliečių, žydų tautos išdavikais, nes tie žydai pasiliko ištikimi savo tautos dvasiai ir siekiam.

Lietuvis yra didelių gabumų ir tolerantiškumo atstovas, todėl jis, priėmęs Australijos pilietybę, sugręžs suderinti savo priedermes šiam kraštui su pareigomis pavertgti tėvynę. Prelegentas baigė šiais žodžiais: "Ir kas liečia lietuvių išsilikimą, aš manau, kad aktyviai dalyvauti Australijos lietuvių bendruomenėje bei organizacijose, draugauti su savo krašto žmonėmis — lietuviams kalmynais, skaityti liet. laikraščius ir knygas, lankyti lietuviškus rengimus, palaikyti ryšius su lietuviams visame pasaulyje, siųsti vaikus į savitgalio mokyklas ir remti liet. parapijas yra geras ir labai efektyvus būdas užlaikyti mūsų papročius, mūsų kalbą, dainas ir viską, kas išreiškia mūsų tautos sielą. Taip elgdami, negalėsime pamiršti, kad lietuviams esame mes gimę, lietuviams turime ir būt".

Diskusijų metu buvo pažymėta, kad paskaitoje padaryti teigimai ir išvedžiojimai yra prelegento nuomonė ir ji neišreiškia nei Klubo Valdybos nei Klubu narių daugumos nusistatymo.

NEWCASTLIO LIETUVIAMS

(Kap. S. Gaidelio S.J., informacija)
Sekančios pamaldos Newcastle ir apylinkės lietuviams bus laikomos š. mėn. 12 d. ryšium su Birželio įvykių minėjimu, šv. Lauryno bažnyčioje, Brodmedove. Pamaldų pradžia 11.45 val., prieš Mišias proga eiti išpažinties, po pamaldų — dienai pritaikytos maldos.

Prieš Mišias ir po pamaldų veiks savaitgalio mokykla, kaip paprastai.

SYDNEJAUS LIET. TEATRO DARBUOTOJŲ SUSIRINKIMAS

Birželio 12 d. (sekmadienį) 3 val. p.p., 12-14 Ennis Rd., Milsons Point salėje įvyks Sydnejaus Lietuvių Teatro Mėgėjų Būrelio susirinkimas. Kviečiami nariai ir visi norintieji įsijungti į sceninį darbą. S.L.T.M.B.

Sydnejus

GRAZUS SKAUČIŲ VAKARAS.

"Živilės" draugovės suruoštas vakaras — pobūvis įvyko gražiai išpuoštoje Camperdowno parapijos salėje. Gera programa, turtinga fantais loterija, skanūs sumuštiniai, tortai bei kitoki kepsniai, rodė skaites įdėjus daug darbo ir širdies savąjį vakarą ruošiant.

Skautiška programa: "Po pasaulį keliaujančių skaučių" pasirodymas ir "svečio iš Havajų" išpildyti muzikiniai dalykai svečių buvo sutikti karštais plojimais. Paskui, tarp šokių skambėjo lietuviškos dainos, palydint akordenu. Prieš skirstant, visi sujungė rankas padainavom tradicinę skautų dainą ir palinkėję labos nakties, prašė seses skaites ir vėl suruošti kitą tokį šaunų pobūvį.

Buvęs.

PRANEŠIMAI

ALB SYDNEJAUS APYL. V-BOS

VAJAUS REZULTATAI

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba praneša, kad Vokietijoje esantiems lietuviams sušelpiti vajuus metu (nuo š. m. kovo 26 d. iki gegužės 5 d.) surinkta drabužių bei avalynės 174 vienetai ir pinigų £ 19.15.6.

Drabužių ir avalynės aukojai: D. Babinskienė, V. Barkauskienė, A. Cibulskiai, Čelkiai, Daniševičiai, M. Dervinskienė, P. Danielienė, J. Gaižauskas B. Gečiauskas, Grosai, V. Jablonskienė, O. Jarmalavičienė, Jarambauskai, J. Jasinskaitė, Jurskaičiai, J. Kalakonis, J. Kapočius, J. Koliavas, Br. Kutkienė, Lasaičiai, Marčiulioniai, J. Mardosas, Mauragiai, E. Maurusevičius, J. Matikovas, B. Mazgelis, Miniota, P. Mironienė, Ničajai, Savickai, St. Scitnickaitė, Šliogeriai, L. Vilčiauskas, A. Žaliūnas.

Pinigais: Po £1.0.0. Jonas Gudaitis, Juozas Gudaitis, V. Jablonskienė, A. Juodgalvis, Lasaičiai, A. Mauragis, Moras, V. Narbutas, Protai, Šidlauskas, A. Vizbaras J.

15/6 Jaselskiai. Po 10 šil.: P. Antanaitis, Čelkiai, V. Doniela, J. Ilgūnas, J. Koliavas, J. Kvietelaitis, A. Masaitis, A. Paulėnas, B. Pivorūnas, Savickai, J. Vaičius, J. Zakarauskas, B. Žalys, N. Žygieinė.

6 šil. A. Plukas. Po 4 šil.: J. Astrauskas ir M. Šutas. Po 2 šil.: J. Ilčiukas, E. Šliapertas, V. Šliogeris.

Drabužiai, avalynė ir pinigai išsiųsti į Vokietiją.

Nuoširdžią padėką reiškiamė kun. P. Butkui, išrūpinusiam per australų šv. Vincento Draugiją nemokamą daiktų persiuntimą. Lietuviškas dėkui aukotojams, rinkėjams ir ponai Janinai Ničajienai, daug padėjusiai daiktus rūšiuojant ir pakuojant.

ALB Sydnejaus Apylinkės Valdyba

Canberra

Gegužės 28 d. šviesos Sambūrio parengime A. Čečio paskaita: "Didžioji politikos kryžkelė", sukelė itin gyvų diskusijų, kurios truko visą vakarą ir baigėsi tik iš salės besiskirstant.

Birželio 25 d. V. Bivelnis skaitys paskaitą tema "Lietuvos istorija pašto ženkluose". Kartu bus išstatytas parodai ir pilnas Lietuvos pašto ženklų rinkinys.

Šviesos Sambūrio išdininkei p. L. Genienei iš paregų pasitraukus, valdybą įėjo p-lė R. Misevičiūtė.

"Šviesa" rengia loteriją, kurioje bus galima laimėti vertingų knygų. Bilietų galima gauti pas valdybos narius.

PATIKSLINIMAS. "M.P." Nr. 20 per klaidą buvo praleista Motinos Dienos minėjimo deklamavusios Kučinskaitės pavardė. Redakcija jaunosios deklamatorės atsiprašo. (p.)

NAMŲ REIKALU

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMŲ

Paskutiniu metu spaudoje buvo eilė straipsnių dėl Sydnejaus Lietuvių Namų, o taip pat buvo padarytas Bankstowno Apylinkės V-bos siūlymas pasirinkti tiems namams vietą Bankstowne. Sakoma, jeigu toks sprendimas būtų padarytas ir statybos darbai būtų pradėti ne vėliau 1956 metų pradžioje, Bankstowno apylinkė su savo aktyvais ir pasyvais jungtųsi prie centrinių namų. Jeigu centriniams namams vieta būtų pasirinkta ne Bankstowne, ši apylinkė statydamasi patalpas, prie centrinių namų dėtusi pagal savo išgalas.

Kad visuomenės tarpe išsklaidytis abejonės ir neaiškumai, Sydnejaus Lietuvių Namų Taryba, savo 1955.5.29 d. posėdyje priėmė ir nutarė paskelbti visuomenei dėl bendrųjų Lietuvių Namų šį pranešimą:

1. Kokio dydžio bus Sydnejaus Lietuvių Namai, priklausys nuo mūsų visų sudėtų pinigų. Tačiau yra aiškus Tarybos nusistatymas — nestatyti namų-barako. Lietuvių Namai turi būti geri, geresnėje vietoje ir tinkamai reprezentuoti lietuvių bendruomenę.

2. Taryba deda visas pastangas, kad Lietuvių Namai būtų įsigyti kaip galima greičiau — renkami pinigai iš pasižadėjusiųjų, stengiamasi pritraukti kuo daugiau tautiečių ir norima surinkti pakankamai pinigų tinkamiems namams pastatyti.

3. Namų įsigijimas yra labai svarbus reikalas ir jis negali būti išspręstas paskubomis. Mes turime neužmiršti, kad nešame atsakomybę prieš augantį jaunimą bei būsimas kartas, tad savo žygius turime gerai apsvarstyti, kad būtume verti mums parodyto pasitikėjimo.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI, kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W.
Rockdale stotis. Tel.: LW 1220

Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

Europietis specialistas optikas

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius.
Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.

9th Floor, 109 Swanston St., Melb. C.I. Telef. Centr. 1819
(Priešais Melbourne Town Hall.)

SPORTAS

SPORTAS CANBERROJE

Valdyba sudarė stalo teniso sekciją, kuriai vadovauja K. Miniotas.
Birželio 4 d. Sporto Klubas Lithuanians, futbolo klubo patalpose, suruošė pobūvį — vakarą, kuris praėjo jaukioje šeimyniškoje nuotakoje.

Į įvyksiančią 1956 m. Melbourne olimpiadą, Canberros lietuviai ruošia ekskursiją. Jau didelė grupė tautiečių užsisakė sunkiai gaunamus bilietus. (p)

KREPŠINIS SYDNEJUJE

Sydnejaus A lygos krepšinio I-sis ratas jau įpusėjo. Kovo krepšinininkams pradžia buvo nesėkminga. Po ilgų vasaros atostogų ir mažai treniravęsi, jie pirmąsias rungtynes pralaimėjo prieš stipriausias A. Lygos komandas: 1954 m. NSW laimėtoją Paratels ir Neutrons (amerikiečius). Šie du pralaimėjimai Kovui išėjo gal ir "sveikata", nes tuoj pat vadovybė suskato įieškoti trenerio. Juc dabar yra K. Henigas, kuris į "reples" paėmė abi komandas ir dabar Kovo vyrų vėl atgauna senąją formą.

nąją formą.

Gegužės 21 d. Kovas lengvai laimėjo prieš Bondi rinktinę (58:38). Kovas žaidimo iniciatyvą ir persvarą turėjo visą laiką. Šiose rungtynėse ypatingai gerai sužaidė jaunis K. Kemežys. Jis būdamas augšto ūgio, įgijęs daugiau žaidimo praktikos, bus Kovui labai brangus žaidėjas.

Taškus pelnė: Šutas 16, Kriaucevičius 14, Koženlauskas 13, Genys 6, Bernotas 4, Kemežys 3, Vasaris 2.

Be A lygos Kovas žaidžia St. George A klasės žiemos turnyre. Seniau šios pirmenybės vykdavo antradieniais Kogaroje. Prieš dvi savaites varžybos paskirta naujai pastatyta puiki salė (Canterbury High School, Holden St.) ir jos vyksta kiekvieno antradienio vakare. St. George lygoje Kovas eina be pralaimėjimo. Jau turi 5-kias laimėtas rungtynes. Prieš Coronation laimėjo 68:45 ir Scarborough 47:34.

Kovo abiejų penketukų treniruotės vyksta šeštadiniais 11 val. ir sekmadieniais 10 val. ryto Camperdowne, Australia St.

bešališkai svarstyti lietuvių namų reikalą. Pagal surinktus statistinius duomenis, Centrinėje apylinkėje gyvena apie 40%, Bankstowno apylinkėje — 30%, Cabramateno — 18%, ir St. Marys — 12%.

8. Bankstowno Apylinkės Valdyba užpildo sklypą prieš 2 metus be tuometinio Sydnejaus Liet. Namų Komiteto žinios ir pritarimo. Todėl dabartinė Taryba nesijaučia įpareigota derinti savo veiksmus, atsižvelgiant grynai vien tik į Bankstowno apylinkės reikalą, juo labiau, kad užpildytas sklypas nepilnai tinka bendriesiems Lietuvių Namams.

9. Taryba labai apgailestauja, kad Bankstowno Apylinkės Valdyba, užpildusi sklypą ir keldama per spaudą savo atskirų namų reikalą, tuo patim jau sutrukdė vieną iš lėšų rinkimą ir stabdo greitesnį bendrųjų namų įsigijimą.

10. Taryba kviečia visus Sydnejaus lietuvių, kurioje apylinkėje jie begyventų, vieningai dėtis prie bendrųjų namų ir nesiskaldyti, nes tik visi sutelktiniais jėgomis galėsime pastatyti ir greičiau ir geresnėmis Lietuvių Namus.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMŲ TARYBA.

SYDNEJAUS LIET. SPORTO KLUBO "KOVO"
birželio 10 d., penktadienį, ruošiamas

ŠOKIU VAKARAS

ĮVYKS MASONIC HALL, NEWTOWN, STATION STR.
Gera kapela ir turtingas bufetas.
Pradžia 7.30 val. vak.

Sporto Klubas Kovas

M. LUKAUSKAS

56 YARRARA RD., PENNANT HILLS (SYDNEY).

(Trys min. nuo geležinkelio stoties)

Tel. WJ 2272 — iki 9 val. ryto ir po 7 val. vak.

Philips ir kitų firmų radijo aparatai, baldai, šaldytuvai, statybos medžiagos ir kitokios namų reikmenės.
Naujai besikuriantiesiems iki 12% nuolaida.

PRENUMERUOKITE MŪSŲ PASTOGĘ.

Dr. Alfred Cyerman,

SOUTHERN EXPRESS TRAVEL SERVICE
134 King St., Sydney.
Telef.: BW 8597 ir BW 1186

Pilnas aprūpinimas užsakant keliones laivais ir lėktuvais iš Australijos ir į Australiją. Patarnavimas rūpestingai ir užtikrintas. Visi formalumai (kaip vizos, pasai ir kt.) atliekama nemokamai.
Mes susirašinėjame ir susikalbame lietuviškai.

KOVAS — HELLENIC 42:21

Gegužės 24 Kovas žaidė prieš graikų Hellenic ir lengvai pasiekė laimėjimo. Kovo penketukas, gražiais deriniais ir "megstinio" kombinacija, palaužė graikų gynybą ir darė metimus vieną po kito. Labai gera buvo Kovo gynyba. Pirmas puslaikis užbaigtas 17:1 Kovo naudai. Antrame puslaiky žaidė daugiau Kovo jauniai ir graikai santykių kiek sušvelnino. Taškus Kovui pelnė: Šutas 13, Kriaucevičius 12, Bernotas 7, Laukaitis 6, Genys 4, Kemežys, Protas ir Šutas II po 0.

KOVAS SCARBOROUGH PARK 52:35 (28:19)

A. Lygos Kovas žaidžia prieš stiprią australų komandą. Šios rungtynės parodė, kad koviečiai jau tikrai atgauna savo formą: staligūs praėjimai, geras dengimas ir gražūs deriniai užtikrina laimėjimą. Gynime ypač geras buvo Genys, kuris padarė ir eilę gražių metimų.

Trenerio Henigo darbo vaisiai jau matomi, tik jis turėtų būti dar griežtesnis ir užkirsti kelią paskirų žaidėjų kalboms ir ginčams aikštėje, kas labai žemina komandos vardą.

Taškus pelnė: Genys 12, Šutas 10, Kriaucevičius 7, Vasaris 11, Laukaitis 7, Bernotas 5.

AUGA SUSIDOMĖJIMAS KREPŠINIU IR AUSTRALŲ TARPE

Kiekvienais metais krepšiniu daugiau susidomėjimo rodo ir australiškoji publika. Sydnejuje ši sporto šaka ypač išpopuliarėjo šiemet. Krepšinio Sąjunga buvo iškvičiusi rungtynių Viktorijos rinktinę, amerikiečių lakūnų "All Stars" ir amerikiečių "Mormons" stiprias komandas, kurios žaidė prieš N.S.W. rinktinę. Liepos mėnesio pabaigoj numatoma iškviesti Pietų Australijos rinktinę, kuri žais Sydnejuje. Rugsėjo mėn. Sydnejuje numatoma pravesti Australijos krepšinio pirmenybes.

Birželio 30 d. pirmą kartą Sydnejuje Trocadero salėje (priežaismyje prieš amerik. Mormons — NSW) žaidė moterų krepšinininkės jau pagal tarptautines krepšinio taisykles. Moterų sužaidė, palyginti, gerai. Manoma, kad greitai laiku australų krepšinis bus pakeltas į mums žinomą ir visame pasaulyje žaidžiamą krepšinį.

Po šių rungtynių buvo sudaryta N.S.W. moterų rinktinė, kuri birželio pabaigoj atstovaus N.S.W. Melbourne įvykstančiose Australijos krepšinio pirmenybėse.

STALO TENISAS

Kovo stalo teniso moterų komanda žaidžia australų A. klasės pirmenybėse. Gegužės 23 d. Kovo stalo tenisininkės susitiko su australų Table Tennis Centre ir laimėjo 11:0. Gegužės 30 d. mūsų moterų susitiko su Hakoah moterimis, kurių kapitonė yra Australijos moterų stalo teniso čempionė. Šios rungtynės buvo labai įtemptos ir stebėtinai gražios. Kartais dėl vieno taško buvo kovojama kelias minutes, nes australės, retai pereidamos į puolimą, labai gražiai gynėsi. Rungtynės baigėsi 9:2 koviečių naudai. Tokio didelio laimėjimo Kovo moterų pasiekti galėjo tik todėl, kad Hakoah kapitonė D. Shipp tą dieną nežaidė, — mat, tikėtasi ir be jos laimėti. Už Kovą žaidžia Z. Šliafartaitė, N. Gudėkaitė ir V. Laukaitienė. A.L.

V. MIKENAS 9-TOJ VIETOJ

Maskvoj įvykusiose šachmatų pirmenybėse, kuriose dalyvavo 20 Sovietų Sąjungos ir satelitinų kraštų didmeisterei, V. Mikėnas išsikovojo 9-tą vietą, surinkęs 1 su puse taško mažiau už pirmos vietos laimėtojus Gellerį ir Smyslovą. Estų didmeisteris Kerasas surinko puse taško daugiau už V. Mikėną.

Printed by Mintis Pty. Ltd., Fredbert St., Leichhardt, Sydney, Telef.: WB 1758, for the publisher Vytautas Simniškis, as President of the Australian — Lithuanian Community — 19 Carrington St., Balmain, Sydney, N.S.W. Telef.: WB 2000.